

MUONION KUNTA

KUKASLOMPOLON ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS

KAAVASELOSTUS

Versio 1.1

~~11.10.2022~~ 29.5.2023

Nosto Consulting Oy

Sisällysluettelo

1. Perus- ja tunnistetiedot	5
1.1. Tunnistetiedot	5
1.2. Kaava-alueen sijainti	5
1.3. Kaavan tarkoitus	5
2. Lähtökohdat.....	7
2.1. Selvitys suunnittelualueen oloista	7
Alueen yleiskuvaus	7
Luonnonympäristö ja maisema	7
Rakennettu ympäristö	10
Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot.....	11
Palvelut.....	11
Maanomistus	11
Tekninen huolto.....	11
Liikenne	11
Maaperä.....	11
Pohjavedet	12
2.2. Suunnittelutilanne.....	12
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	12
Maakuntakaava	13
Yleiskaava	14
Asemakaava	15
Rakennusjärjestys	17
Luontoselvitys	17
Arkeologinen inventointi	20
Kaavan pohjakartta.....	20
Rakennuskiellot	20
3. Suunnittelun vaiheet.....	21
3.1. Asemakaavan suunnittelun tarve, suunnittelun käynnistäminen	21
3.2. Osallistuminen ja yhteistyö	21
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma.....	21
Viranomaisyhteistyö.....	22
Osalliset ja vireilletulo	22

	Kaavaluonnos	22
	Kaavaehdotus	24
	Kaavan hyväksyminen.....	25
4.	Asemakaavan kuvaus	26
4.1.	Kaavan rakenne	26
	Mitoitus.....	27
	Palvelut.....	27
	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	27
4.2.	Aluevaraukset	28
	Korttelialueet	28
	Virkistysalueet	29
	Liikennealueet.....	29
4.3.	Asemakaavan vaikutukset.....	30
	Vaikutukset valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	30
	Vaikutukset maakuntakaavaan	30
	Yleiskaavallinen tarkastelu	30
	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	31
	Vaikutukset luontoon, luonnonympäristöön ja maisemaan.....	33
4.4.	Ympäristön häiriötekijät.....	39
4.5.	Nimistö	39
5.	Asemakaavan toteutus.....	40
5.1.	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat	40
5.2.	Toteuttaminen ja ajoitus.....	40
5.3.	Toteutuksen seuranta.....	40

LIITTEET

- 1) Asemakaavan seurantalomake (lisätään kaavan hyväksymisen jälkeen)
- 2) Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- 3) Kaavakartta- ja määräykset
- 4) Luontoselvitys
- 5) Muistio viranomaisneuvottelusta 15.4.2021
- 6) Arkeologinen inventointi
- 7) Lausunnot kaavaluonnoksesta
- 8) Kaavan laatijan vastine luonnosvaiheen lausuntoihin
- 9) Lausunnot kaavaehdotuksesta
- 10) Kaavan laatijan vastine ehdotusvaiheen lausuntoihin

VERSIOHISTORIA

0.9	Kaavaluonnos	20.9.2021	Käsitelty Muonion kunnanhallituksessa 22.11.2021 § 350
1.0	Kaavaehdotus	11.10.2022	Käsitelty Muonion kunnanhallituksessa 7.11.2022 § 256
1.1	Kaava hyväksymiskäsittelyyn	29.5.2023	Hyväksytty Muonion kunnanvaltuustossa __.__.2023 § __

1. Perus- ja tunnistetiedot

1.1. Tunnistetiedot

MUONION KUNTA

KUKASLOMPOLON ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS

Asemakaavan muutos koskee:

Voimassa olevan ranta-asemakaavan kortteleita 15-20 ja 23, virkistysaluetta sekä liikennealuetta.

Asemakaavan muutoksella ja laajennuksella muodostuu:

Korttelit 11-14, virkistys-, liikenne-, ja katualuetta.

Suunnitteluorganisaatio

Asemakaavan muutoksen laadinnasta on vastannut dipl.ins. Pasi Lappalainen Nosto Consulting Oy:stä (Turku).

Käsittelyvaiheet

Kaavatyön vireilletulosta on kuulutettu	3.6.2021
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä	22.3.2021 lähtien
Kaavaluonnos on ollut nähtävillä	10.2. – 11.3.2022
Kaavaehdotus on ollut nähtävillä	20.1. – 20.2.2023
Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan	__.__.2023

1.2. Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Muonion kunnassa Kukaslompolon alueella noin 3-4 km Kolarin kunnan puolella sijaitsevan Äkäslompolon palveluista pohjoiseen ja noin 54 km Muonion kuntakeskuksen palveluista kaakkoon. Suunnittelualue koostuu osasta kiinteistöjä 498-893-11-1 Eteläinen valtionmaa, 498-893-102-1 KUKASLOMPOLO, sekä 498-895-2-6 Äkäsjoki-Ruottama (maantie).

Sijainnista on kartta osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (liite 2).

1.3. Kaavan tarkoitus

Kaava-alueen pohjoisosaan, jossa on voimassa ennestään ranta-asemakaava, on tavoitteena mahdollistaa matkailuun tarkoitettujen vapaa-ajan asuntojen ja niitä palvelevien huoltorakennusten

sekä liikuntahallin, asuntovaunualueen ja rantasaunan rakentaminen suunnittelualueen osalle. Suunnittelualueen osalle rakentamiseen osoitettu tavoitteellinen kokonaisrakennusoikeus on luokkaa 3 300 kerrosneliömetriä.

Kaava-alueen eteläosa, jossa ei ole ennestään voimassa asemakaavaa tai ranta-asemakaavaa, on tarkoitus asemakaavassa osoittaa yleiskaavan mukaisesti osittain loma-asumiseen (RA).

Asemakaava on tarkoitus laatia MRL 91 §:n mukaisesti siten, kaavan toteuttamisvastuu kadun ja muiden yleisten alueiden osalta siirretään kaavamääräyksellä maanomistajalle tai -haltijalle.

Laadittavalla asemakaavalla ei arvioida olevan sellaisia vaikutuksia, että ne koskisivat valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia asioita tai että ne olisivat valtion viranomaisen toteuttamisvelvollisuuden kannalta tärkeitä.

2. Lähtökohdat

2.1. Selvitys suunnittelualueen oloista

Alueen yleiskuvaus

Asemakaava koskee suunnittelualueella voimassa olevan ranta-
asemakaavan mukaisia kortteleita 15-20 ja 23 sekä virkistys- ja
liikennealuetta. Suunnittelualue rajautuu idässä Äkäsjokeen, poh-
joisessa retkeily- ja ulkoilualueeseen ja lännessä ja etelässä met-
säalueisiin. Lounaassa suunnittelualue rajautuu Muonion ja Kolarin
väliseen kunnanrajaan.

Suunnittelualueen pinta-ala on yhteensä noin 48 hehtaaria.

Luonnonympäristö ja maisema

Suunnittelualue on pääosin kallioista metsämaata ja suunnittelu-
alue rajautuu idässä Äkäsjokeen. Suunnittelualueen kaakkois- ja
eteläosissa on paikoitellen harvapuustoisia avokallioalueita, poh-
joisosassa puusto on tiheämpää. Maasto kohoaa paikoin jyrkästi ja
maasto on korkeimmillaan suunnittelualueen luoteisosassa (noin
275 mpy). Suunnittelualueen ja Äkäsjoen itäpuolella Pallas-Ylläs-
tunturin kansallispuiston alueella sijaitsee Ylläkseltä pohjoiseen
kohti Pallas- ja Ounastuntureita kulkeva Ounasselän tunturijono,
jossa maasto kohoaa Pallastuntureilla korkeimmillaan yli 800 mpy.

Suunnittelualueen maaperä on suurimmalta osin kalliomaata sekä
hiekkamoreenia.

Äkäsjoki suunnittelualueen itäpuolella on osoitettu Natura 2000 -
alueeksi (SAC: FI1301912 Tornionjoen ja Muonionjoen vesistöalue)
ja Äkäsjoen itäpuolella sijaitsee Ylläs-Aakenuksen Natura 2000-
verkostoon kuuluva suojelualue. Suunnittelualue ei kuulu Natura
2000 -aluerajaukseen. Suunnittelualueen etelärajalla sijaitsee Mur-
tokankaan pohjavesialue.

Suunnittelualueelta on laadittu luontoselvitys 31.8.2021. Selvitys
on selostuksen liitteenä 4.

Maastoa suunnittelualan koillisosassa:

Maastoa suunnittelualan pohjoisosassa:

Äkäsjoen rantamaisemaa suunnittelualan itäosassa:

Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue on rakentamaton. Suunnittelualueelle kuljetaan Äkäslompolontieltä:

Suunnittelualueella sijaitseva ajoyhteys:

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Suunnittelualueelta on laadittu arkeologinen inventointi 31.8.2022, joka on selostuksen liitteenä 6.

Suunnittelualueelta ei ole selvityksen perusteella tiedossa muinaisjäännöksiä tai rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

Palvelut

Lähimmät palvelut sijaitsevat Äkäslompolossa noin 3-4 km suunnittelualueelta etelään. Muonion kuntakeskuksen palvelut sijaitsevat suunnittelualueesta noin 54 km luoteeseen.

Maanomistus

Suunnittelualueen kiinteistöt ovat valtion omistuksessa.

Tekninen huolto

Alue on liitettävissä sähkö- ja vesihuollon verkostoihin.

Liikenne

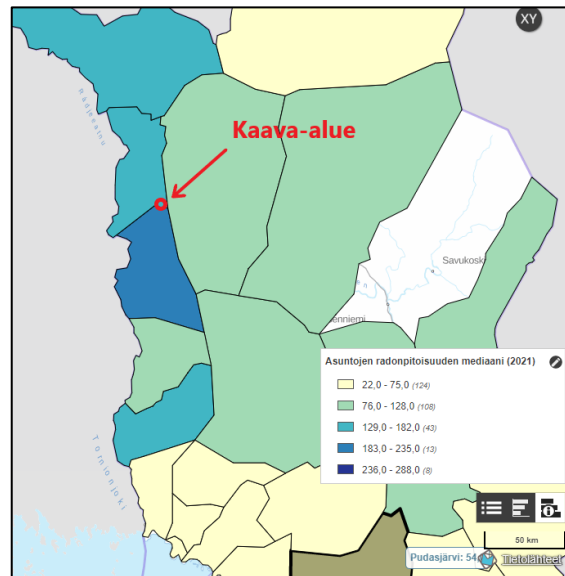
Suunnittelualueelle kuljetaan seututietä 940 (Äkäslompolontie), jonka keskimääräinen vuorokausiliikenne (2021) suunnittelualueen kohdalla on 690 ajoneuvoa/vrk. Raskaan liikenteen osuus on 34 ajoneuvoa/vrk (Väylävirasto, liikennemääräkartat).

Maaperä

Suunnittelualueen maaperä on suurimmalta osin kalliomaata sekä hiekkamoreenia.

Suunnittelualue sijaitsee alueella, jossa radonpitoisuuden vuosikeskiarvo on Säteilyturvakeskuksen (STUK) mittausten (1990-2020) mukaan 129,00-182,00 Bq/m³. Suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsevassa Kolarin kunnassa pitoisuudet ovat välillä 183,00-

235,00 Bq/m³. Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan siten, että sen sisäilma on terveellinen ja turvallinen. Säteilylain (859/2018) nojalla annettavassa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1044/2018) uusien rakennusten viitearvoksi asetetaan 200 Bq/m³ (21 §).

Säteilyturvakeskus (STUK), Suomen radonkartat (stuk.fi).

Pohjavedet

Suunnittelualueen etelärajalla sijaitsee Murtokankaan pohjavesialue.

2.2. Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamisesta 14.12.2017, ja päätös tuli voimaan 1. huhtikuuta 2018. Päätöksellä valtioneuvosto korvasi valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Suunnittelualueutta koskee alueidenkäyttötavoitteista ainakin:

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

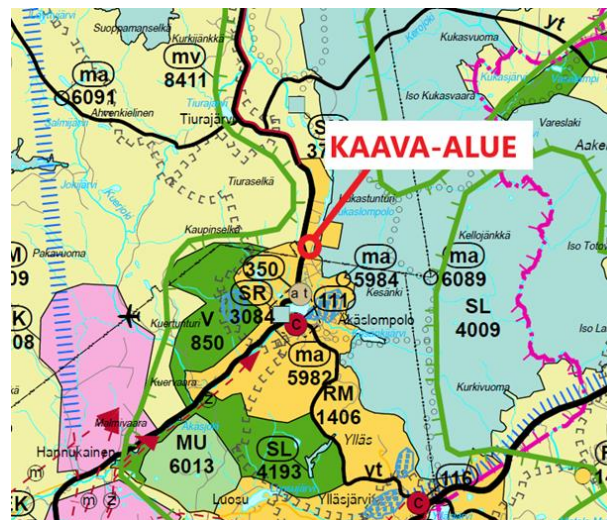
Maakuntakaava

Ympäriministeriö on 23.6.2010 vahvistanut Tunturi-Lapin maakuntakaavan, joka on KHO:n päätöksellä tullut lainvoimaiseksi 16.5.2012.

Suunnittelualue on maakuntakaavassa osoitettu matkailupalvelujen alueeksi (RM) sekä matkailun vetovoima-alueeksi, matkailun ja virkistyksen kohdealueeksi (mv). Suunnittelualueelle on osoitettu seututie (st). Suunnittelualueutta koskee maakuntakaavassa osoitettu erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettu alueen raja, jonka pohjoispuoleisella alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavasti haittaa poronhoidolle.

Suunnittelualueen ulkopuolella suunnittelualueesta itään sijaitsee luonnonsuojelualuemerkinnällä SL 4009 osoitettu Pallas-Yllästunturin kansallispuisto.

Suunnittelualueen suurpiirteinen sijainti Tunturi-Lapin maakuntakaavassa:

Lähde: Tunturi-Lapin maakuntakaavakartta.

Matkailupalveluiden alue /-kohde

Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä matkailupalveluiden alueita, kuten matkailu- ja lomakeskuksia, lomakyliä, lomahotelleja, leirintäalueita tai muita vastaavia matkailua palvelevia toimintoja.

Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyksen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.

Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla.

Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetun alueen raja

Rajan pohjoispuoleisella alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Valtion maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamasta vahingosta. (Poronhoitoain 2.2 §:n mukaan)

st Seututie

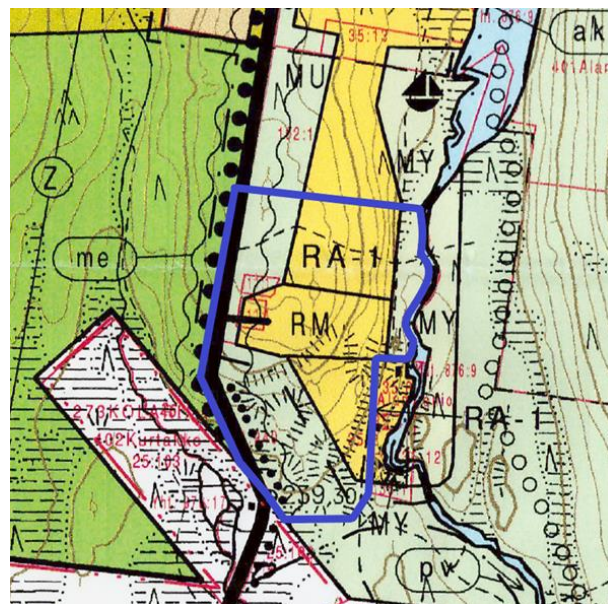
Lain mukaan maakuntakaava ei ole voimassa asemaakaavaa laadittaessa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella kuin ainoastaan asemakaavan muutosalueella.

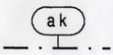

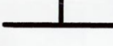

Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Muonion kunnanvaltuuston 10.6.2003 § 34 hyväksymä oikeusvaikutteinen Ylläksen osayleiskaava, joka ohjaa suunnittelualueen tulevaa maankäyttöä. Suunnittelualue on osayleiskaavassa osoitettu matkailupalvelujen ja loma-asuntojen alueeksi (RM), loma-asuntoalueeksi (RA-1), maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaimistarvetta (MU) sekä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Suunnittelualueelle on osoitettu osayleiskaavassa merkinnät melualue (me) sekä asema-kaava-alue (ak). Suunnittelualueelle on osoitettu liittymä ja kevyen liikenteen reitti.

Suunnittelualueen etelärajan tuntumassa sijaitsee tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialuerajaus (pv).

Ote osayleiskaavasta, jossa suunnittelualueen ohjeellinen rajaus sinisellä:

RA-1	<p>LOMA-ASUNTOALUE</p> <p>Rakennusoikeus määritellään asemakaavalla.</p> <p>Asuin- ja talousrakennukset tulee sijoittaa vähintään 30 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Saunarakennuksen saa sijoittaa vähintään 15 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.</p>
RM	<p>MATKA LUPALVELUJEN JA LOMA-ASUNTOJEN ALUE</p> <p>Alue on varattu loma-asuinrakennuksia ja majoitus- ja matkailupalvelurakennuksia varten.</p> <p>Alueelle saa rakentaa alueen toimintojen kannalta tarpeellisia palveluita, virkistysalueita sekä teknisen huollon toimintoja.</p> <p>Rakennusoikeus määritellään asemakaavalla.</p>
MY	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 43 §:n 2 mom. nojalla määrätään, ettei MY-alueella saa rakentaa niin että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. MRL:n 43 §:n 2 mom. nojalla määrätään myös ettei maisemaa muuttavaa toimenpidettä saa suorittaa ilman 128 §:ssä tarkoitettua lupaa (maisematyö lupa).</p>
MU	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 43 §:n 2 mom. nojalla määrätään, ettei MU-alueella saa rakentaa niin että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. MRL:n 43 §:n 2 mom. nojalla määrätään myös, ettei maisemaa muuttavaa toimenpidettä saa suorittaa ilman 128 §:ssä tarkoitettua lupaa (maisematyö lupa).</p>
	<p>ASEMAKAAVA-ALUE</p> <p>Alue, jolle laaditaan tai on laadittu asemakaava.</p> <p>Rakennuspaikat ja -oikeus määritellään asemakaavalla.</p>
	<p>MELUALUE</p> <p>Merkintä osoittaa alueen, jonka sisäpuolella liikennemelu ylittää 45 dBA.</p>
	<p>LIITTYMÄ</p>
	<p>KEVYEN LIIKENTEEEN REITTI</p>

Asemakaava

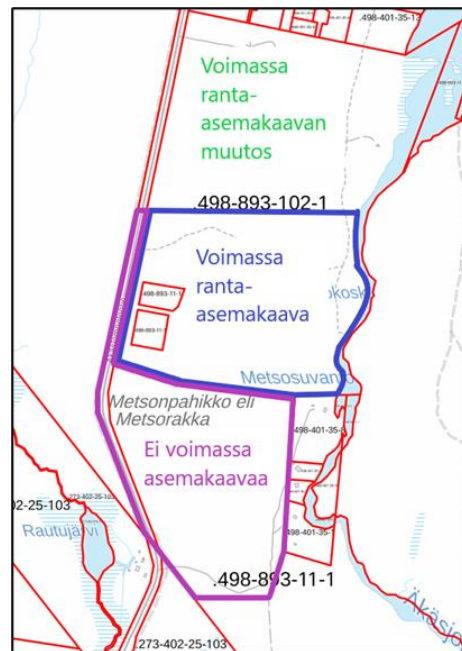
Osalla suunnittelualueesta on voimassa Muonion kunnanvaltuuston 5.9.1994 § 35 hyväksymä ja Lapin lääninhallituksen 11.7.1995 vahvistama Kukaslompolon ranta-asemakaava (hyväksytty kumotun rakennuslain mukaisena rantakaavana) ja osa suunnittelualueesta on asemakaavoittamaton. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa 7.10.2019 hyväksytyyn Kukaslompolon ranta-asemakaavan muutokseen.

Suunnittelualue on voimassa olevassa ranta-asemakaavassa osoitettu matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi (RM), loma-asuntojen korttelialueeksi (RA), retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), puistoalueeksi (VP), lähivirkistysalueeksi (VL), uimaranta-alueeksi (VV), venevalkama-alueeksi (LV) sekä katualueeksi.

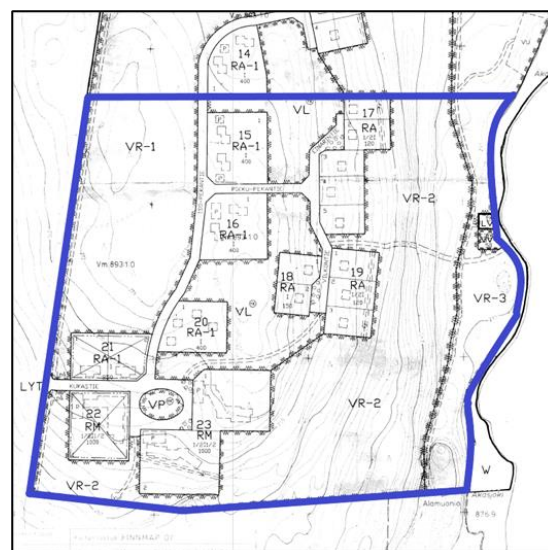
Suunnittelualan länsiosassa sijaitseva maantie (498-895-2-6 Äkäsjoki-Ruottama) ei kuulu voimassa olevan ranta-asemakaavan kaava-alue-rajaukseen, mutta kaavassa tiealue on osoitettu kaavamerkintä LYT kaavamääräyksellä *yleinen tie vierialueineen*.

Suunnittelualan kaavoitustilanne:

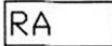
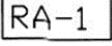

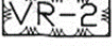
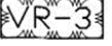
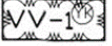

(Vihreällä tekstillä merkitty alue, jolla on voimassa ranta-asemakaavan muutos, ei kuulu suunnittelualueeseen)

Suunnittelualan ohjeellinen rajaus voimassa olevassa ranta-asemakaavassa (sinisellä):

	Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue.
	Loma-asuntojen korttelialue. Rakennuspaikalle voidaan rakentaa yksi loma-asunto ja sitä palvelevia sauna- ja talousrakennuksia.
	Loma-asuntojen korttelialue. Rakennuspaikalle voidaan rakentaa yksi tai useampia loma-asuntoja enintään 4 erilliseen lomarakennukseen ja niitä palvelevia sauna- ja talousrakennuksia.
	Lähivirkistysalue, joka on tarkoitettu rantakaava-alueen käyttöön.
	Puisto, joka on tarkoitettu rantakaava-alueen käyttöön.
	Retkeily- ja ulkoilualue, joka säilytetään luonnontilaisena aarnialueena.
	Retkeily- ja ulkoilualue. Alueen metsänhoidossa on otettava maisemanäkökohdat huomioon. Alueella sallitaan taimikonhoito, kasvatushakkuut, pystykarsinta sekä kunnostusraivaus ja myrskypuiden korjuu. Metsää uudistettaessa on käytettävä luontaista uudistamistapaa.
	Retkeily- ja ulkoilualue. Alueen metsänhoidossa on otettava maisemanäkökohdat huomioon. Alueella sallitaan taimikonhoito, kasvatushakkuut, pystykarsinta sekä kunnostusraivaus ja myrskypuiden korjuu. Lehtipuiden ja alikasvuston turhaa raivausta on vältettävä.
	Uimaranta-alue, joka on tarkoitettu rantakaava-alueen käyttöön. Alueelle saa rakentaa enintään 50 k-m ² suuruisen saunan.
	Yleinen tie vierialueineen.
	Venevalkama, joka on tarkoitettu rantakaava-alueen käyttöön.
	Rantakaavatie.

Rakennusjärjestys

Muonion rakennusjärjestys on tullut voimaan 15.7.2005.

Luontoselvitys

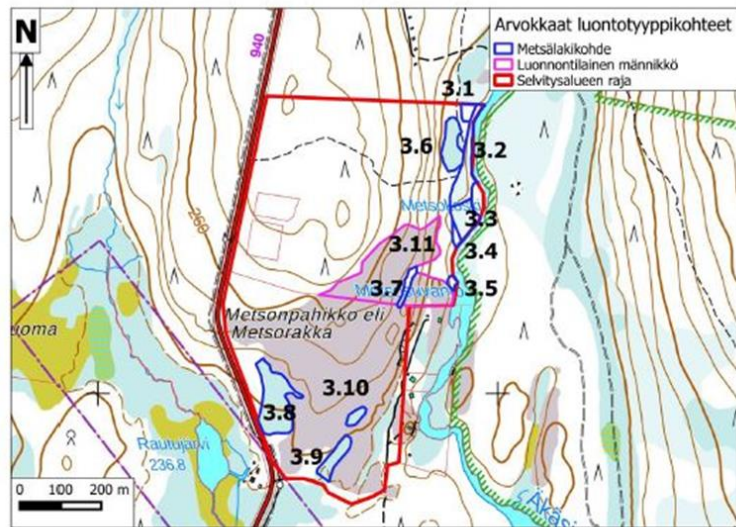
Suunnittelualueelta on laadittu luontoselvitys 31.8.2021 (liite 4). Selvityksen on laatinut FM (biologi) Turkka Korvenpää Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:stä, ja selvityksen maastotyöt on suoritettu 23.6.2021 ja 17.8.2021. Luontoselvityksen tarkoituksena oli kartoittaa alueen luontoarvot ja arvioida niiden vaikutusta maankäyttöön. Työhön sisältyneessä kasvillisuus- ja luontotyyppi-kartoituksessa kartoitettiin mahdolliset luonnonsuojelulain 29 §:n

suojelemat luontotyypit, luonnonsuojelulain 23 §:n mukaiset luonnonmuistomerkit, vesilain 2. luvun 11 §:n mukaiset suojeltavat pienvedet, metsälain 10 §:n tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt, uhanalaiset luontotyypit sekä muut luontoarvoiltaan merkittävät luontotyypit. Lisäksi alue jaettiin kasvillisuudeltaan ja luonnoloiltaan yhtenäisiin luontotyyppikuvioihin. Työssä kartoitettiin myös pesimälinnustoa ja lepakoita sekä muiden EU:n luontodirektiivin liitteisiin II- ja IV sisältyvien sekä uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien esiintymiä.

Äkäsjoen laakso on selvityksen mukaan jokseenkin luonnontilainen ja luontoarvoiltaan merkittävä. Laaksossa on tuoreita ja kosteita lehtoja, metsäluhtaa ja lähdeletto, jotka ovat metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä sekä uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä (luontoselvityksen arvokkaat luontotyyppikohteet 3.1 – 3.10). Kasvistoon kuuluu mm. alueellisesti uhanalainen pikkuvelhonlehti ja pesimälinnustoon silmälläpidettävä pohjansirkku ja vaarantunut pajusirkku.

Metsorakan kallioinen ja kivinen männikkö on keloineen ja maapui-
neen osittain varsin luonnontilainen (luontoselvityksen arvokas luontotyyppikohde 3.11). Metsorakan männikön puusto on sen verran tiheää, ettei kyseessä ole metsälain erityisen tärkeä elinympäristö. Kuvio tulisi kuitenkin maankäyttösuositusten mukaan säilyttää luonnontilaisena. Kallioalueen painanteisiin on kehittynyt useita jokseenkin luonnontilaisia, pieniä, vähäpuustoisia karuja soita, jotka ovat metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä sekä uhanalaisia luontotyyppisiä.

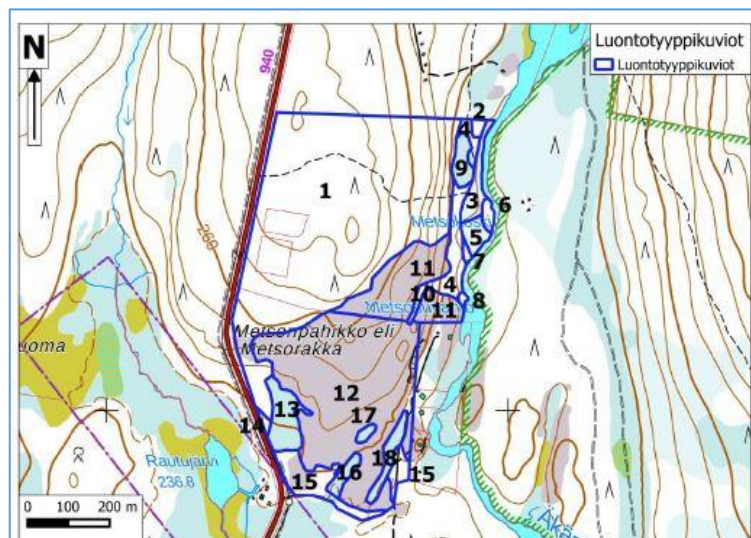
Maankäyttösuositusten mukaan kaikki edellä mainitut metsälakikohteet (3.1 – 3.10) sekä Metsorakan luonnontilainen osa (3.11) tulee jättää luonnontilaan.

Kartta 2. Arvokkaat luontotyyppikohteet. Säilytetään luonnontilaisina.

Äkäslompolontien itäpuolella on vanhaa mäntymetsää, joka on saanut kehittyä pitkään ilman hakkuita (luontotyyppikuvio 1). Luonnontilaista metsä ei ole, mutta lahoppuuta on kuitenkin runsaasti ja lahoppuujatkumo hyvä. Osassa keloista voi nähdä metsäpalojen hiiltyneitä jälkiä. Selvityksen mukaan vanhaan männikköön rakennettaessa tulisi pyrkiä säilyttämään mahdollisimman paljon alkuperäistä puustoa mukaan lukien kuolleet pystypuut ja maassa makaavat lahoppuut.

Selvityksessä lisätään, että jos Äkäsjoen rannalla olevalle pienelle mäelle rakennetaan (luontotyyppikuvio 6), tulee huolehtia siitä, ettei veden virtaus mäen länsipuolisen lehdon kautta häiriinny. Rantaan vievän polun tulisi olla myös mahdollisimman kapea.

Pesimälinnusto on pääasiassa seudulle tyypillistä metsälinnustoa. Varsinaisia linnustoon perustuvia maankäyttösuosituksia ei ole selvityksen mukaan tarpeen esittää, mutta Äkäsjoen laakson säilyttäminen suurimmaksi osaksi luonnontilassa turvaa paju- ja pohjan-sirkun pesimäympäristön.

Pohjanlepakkoja havaittiin kolmessa eri paikassa, mutta selvitys-alueen harvat mäntymetsät sopivat hyvin pohjanlepakon saalistus-alueeksi. Selvitysalueella ei ole selvityksen mukaan tavanomaista suurempaa merkitystä pohjanlepakoille eikä pohjanlepakoiden esiintymiseen perustuvia maankäyttösuosituksia ole tarpeen esittää.

Arkeologinen inventointi

Suunnittelualueelta on laadittu arkeologinen inventointi (Heilu Oy), joka on kaavaselostuksen liitteenä 6. Inventoinnin maastotyöt suoritti arkeologit Jussi-Pekka Hiltunen ja Jaakko Ervasti ja raportoinnista vastasivat Kalle Luoto ja Jussi-Pekka Hiltunen.

Alue tarkastettiin lähes kokonaan inventoinnin yhteydessä ja vain pieni osa alueen eteläisestä Metsonpahikon eli Metsorakan kallio-alueesta jäi maastossa läpi käymättä. Selvityksen mukaan tällä alueella ei ollut juuri lainkaan potentiaalia muinaisjännöksille ja siellä kulkeminen oli paikoitellen hyvin haastavaa. Selvitysalueelta ei havaittu merkkejä esihistoriallisesta toiminnasta. Myöskään muita merkittäviä historiallisen ajan rakenteita tai löytöjä alueella ei havaittu.

Kaavan pohjakartta

Suunnittelualueelta laadittu asemakaavan pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslaissa asemakaavan pohjakartalle asetetut vaatimukset.

Rakennuskiellot

Kaava-alueella ei ole rakennuskieltoa.

3. Suunnittelun vaiheet

3.1. Asemakaavan suunnittelun tarve, suunnittelun käynnistäminen

Kaavatyön tavoitteena on mahdollistaa suunnittelualueella matkailuun tarkoitettujen vapaa-ajan asuntojen, loma-asuntojen, asuntovaunuaalueen, rantasaunan sekä vapaa-ajan toimintoja palvelevan liikuntahallin rakentaminen. Suunnittelutyöhön on ryhdytty alueen maanomistajan aloitteesta.

Suunnittelualueelle on asemakaavan muutoksessa ja laajennuksessa osoitettu voimassa olevan ja suunnittelua ohjaavan oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukaisesti matkailua palvelevien rakennusten sekä loma-asuntojen korttelialuetta. Matkailun kehittämiseksi suunnittelualueelle on osoitettu myös erikseen asuntovaunuaaluetta, autopaikkojen korttelialuetta, urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta sekä loma-alueita, jolle saa rakentaa loman- ja vapaa-ajanviettoa palvelevia rakennuksia. Suuri osa suunnittelualueesta on kuitenkin osoitettu virkistykseen soveltuvaksi retkeily- ja ulkoilualueeksi.

Asemakaavan muutoksen ja laajennuksen yhteydessä suunnittelualueen korttelit on järjestelty uudelleen: asemakaavan muutoksella osoitetaan korttelit 11-14, jolloin voimassa olevan ranta-asemakaavan mukaiset korttelit 15-20 ja 23 poistuvat. Korttelien sisäistä liikennöintiä on järjestelty uudelleen ja asemakaavan muutoksessa ja laajennuksessa osoitetaan uutta katualuetta Kukastie. Venevalkama-alue on poistettu kaava-alueen itäosasta, osa Äkäslompolon tiestä on osoitettu maantien alueeksi ja suunnittelualueelle on lisäksi osoitettu ohjeellisia ajoyhteyksiä.

Luontoselvityksen mukaiset arvokkaat luontokohteet sekä alueen merkitys poronhoidolle on huomioitu kaavamuutoksessa tarpeellisin ja tarkoituksenmukaisin määräyksin.

3.2. Osallistuminen ja yhteistyö

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu 22.3.2021 ja tarkistettu 20.9.2021 ja 11.10.2022.

Viranomaisyhteistyö

Aloitusvaiheen viranomaisyhteistyö on pidetty 15.4.2021 (Teams). Muistio neuvottelusta on selostuksen liitteenä 5.

Poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu valtion viranomaisen (Metsähallitus) ja asianomaisen paliskunnan (Muonion paliskunta) kesken on pidetty 12.9.2022 (Teams).

Viranomaisilta on pyydetty lausunnot kaavaluonnos- ja kaavaehdotusvaiheessa.

Osalliset ja vireilletulo

Osalliset on lueteltu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS).

Muonion kunnanvaltuusto on päättänyt asemakaavan vireilletulosta 14.12.2020 § 54. Vireilletulosta on ilmoitettu kunnan verkkosivuilla sekä kunnan virallisessa ilmoituslehdessä 3.6.2021.

22.3.2021 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 22.3.2021 alkaen kunnan teknisellä osastolla ja kunnan verkkosivuilla sekä osoitteessa <http://www.aseamakaava.fi/projektit/muonio>.

Kaavaluonnos

Muonion kunnanhallitus on käsitellyt 20.9.2021 päivätyn kaavaluonnoksen kokouksessaan 22.11.2021 § 350.

Kaavaluonnos on ollut yleisesti nähtävillä 10.2. - 11.3.2022 välisenä aikana.

Kaavaluonnoksesta saatiin yksi mielipide osallisilta (yhteensä 7 allekirjoittajaa). Kaavaluonnoksesta saatiin Lapin ELY-keskuksen, Metsähallituksen, Lapin Liiton, Tornionlaakson museon, Paliskuntain yhdistyksen, Muonion paliskunnan sekä Tunturi-lapin Vesi Oy:n lausunnot. Lausunnot ovat selostuksen liitteenä 7, ja kaavan laatijan vastine lausuntoihin on liitteenä 8.

20.9.2021 päivättyyn kaavakarttaan on saatujen lausuntojen perustella tehty vähäisiä muutoksia ennen kaavaehdotusvaihetta:

- korttelialueiden pinta-aloja on kaava-alueella kauttaaltaan pienennetty ja tarkistettu lukuun ottamatta loma-asuntojen korttelia 15. Samalla korttelialueita on siirretty hieman itään ja etelään ja korttelialueiden rakennusaloja tarkistettu.
- korttelinumerointi on tarkistettu siten, että RM-kortteli 13 on osoitettu korttelin 11 rakennuspaikaksi 3, RM-kortteli 14 on

- osoitettu kortteliksi 13 ja RA-kortteli 15 on osoitettu kortteliksi 14.
- voimassa olevan yleiskaavan mukainen melualue on huomioitu osoittamalla korttelin 12 asuntovaunualueen (RV) länsiraja sekä korttelin 13 (luonnosvaiheen kortteli 14) henkilökunnan asuinrakennuksille varatun rakennusalan (ar 150) länsiraja on riittävän etäälle maantien alueesta (120 metriä). Etäisyys on kutakuinkin sama, kuin kaava-alueen pohjoispuolella voimassa olevassa ranta-asemakaavassa (2019) osoitettu vähimmäisetäisyys maantien alueen sekä RM-korttelialueen välillä.
  - Kukastien linjausta on muutettu, mutta maantieliittymän sijaintia ei ole siirretty
  - kaava-alueen pohjoisosa on osoitettu retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi (VR-1). Alueen käytössä on kaavamääräyksen mukaan huomioitava sen tärkeys erityisenä poronhoitoalueena.
  - luontoselvityksen mukaiset arvokkaat metsälakikohteet on si-merkinnän sijaan osoitettu luo-1 – luo-5 merkinnöillä sekä kaavamääräyksellä "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueella on lehtolaikku/metsäluhta/lehto/lähdeletto/vähäpuustoinen suo (metsälaki 10 §). Alueella ei saa suorittaa sen luonnontilaa muuttavia toimenpiteitä."
  - rantasaunarakennuksen rakennusalan merkintää on muutettu s → sa
  - ulkoilureitti on poistettu kaava-alueen koillis- ja itäosasta ja samalla ulkoilureitin linjausta on tarkistettu saunan rakennusalan ja korttelialueiden välillä
  - kaavan yleisiin määräyksiin on lisätty määräyksiä liittyen mm. kaava-alueen ja rakennuspaikkojen rakentamiseen, rakentamisen sopeuttamisesta ympäristöön sekä alueen piha- ja ulkovalaistukseen
  - kaavan yleisiin määräyksiin on lisätty lisäksi rakentamista ohjaava määräys liittyen maaperän radoniin, hulevesien käsittelyyn sekä poronhoitolain takaamaan porojen vapaaseen laidunnusoikeuteen poronhoitoalueella.

Muutokset ovat vähäisiä, ja 11.10.2022 päivätty kaava etenee ehdotusvaiheeseen.

Kaavaehdotus

Täydennetty 29.5.2023:

Muonion kunnanhallitus on käsitellyt 11.10.2022 päivätyn kaavaehdotuksen kokouksessaan 7.11.2022 § 256.

Kaavaehdotus on ollut yleisesti nähtävillä 20.1. - 20.2.2023.

Kaavaehdotuksesta saatiin yksi muistutus osallisilta liitteineen. Muistutuksen oli allekirjoittanut yhteensä 10 henkilöä. Kaavaehdotuksesta saatiin Lapin ELY-keskuksen, Lapin liiton, Tornionlaakson museon, Tunturi-Lapin Vesi Oy:n, Paliskuntain yhdistyksen, Muonion paliskunnan sekä Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piirin ja Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistys Muonion Kolarin Luonto ry:n lausunnot. Lausunnot ja muistutus ovat selostuksen liitteenä 9 ja kaavan laatijan vastine lausuntoihin ja muistutukseen liitteenä 10.

11.10.2022 päivättyyn kaavakarttaan on ennen kaavan hyväksymiskäsittelyä tehty vähäisiä muutoksia:

- Kaava-aluetta on vähäisesti laajennettu pohjoiseen siten, että se yhtyy pohjoisessa kaava-alueen pohjoispuolella voimassa olevaan 7.10.2019 hyväksytyyn Kukaslompolon ranta-asemakaavan muutosalueeseen → samalla kaava-alueen koillisosaan sijoittuva luo-1-alue on osoitettu kaava-alueen pohjoisrajaan saakka
- RM-merkintä korttelin 11 rakennuspaikalla 3 muutetaan → RM-1 kaavamääräyksellä "Rakennuspaikalle saa sijoittaa enintään 18 vapaa-ajan asuinrakennusta rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeuteen sisältyen. Yksittäisen lomarakennuksen kerrosala saa olla enintään 80 m²."
- RM-merkintä korttelissa 13 muutetaan → RM-2 kaavamääräyksellä "Rakennuspaikalle saa sijoittaa enintään 12 vapaa-ajan asuinrakennusta rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeuteen sisältyen. Yksittäisen lomarakennuksen kerrosala saa olla enintään 80 m²."
- korttelin 11 rakennuspaikalla 3 lukusarjamerkintä 18/80/1080 korvataan kokonaisrakennusoikeusmerkinnällä 1080 ja korttelissa 13 lukusarjamerkintä 12/80/720 korvataan kokonaisrakennusoikeusmerkinnällä 720
- Kaavan yleisiin määräyksiin lisätään määräys "Kaava-alue rajoittuu Natura 2000-verkoston alueeseen Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalue (SAC FI1301912). Natura-alueen arvot on huomioitava kaava-alueen kaikessa uudisrakentamisessa (talonrakentaminen ja maa- ja vesirakentaminen)."

Muutokset ovat vähäisiä ja 29.5.2023 uudelleen päivätty kaava etenee hyväksymiskäsittelyyn.

Kaavan hyväksyminen

Muonion kunnanvaltuusto on hyväksynyt 29.5.2023 päivätyn Kukaslompolon asemakaavan muutoksen ja laajennuksen kokouksessaan __.__.2023 § __.

4. Asemakaavan kuvaus

4.1. Kaavan rakenne

Asemakaavan muutoksessa ja laajennuksessa on osoitettu loma-alueita, jolle saa rakentaa loman- ja vapaa-ajanviettoa palvelevia rakennuksia (R-1), matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta (RM-1, RM-2), loma-asuntojen korttelialuetta (RA), asuntovaunualuetta (RV, RV-1), autopaikkojen korttelialuetta (LPA), urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (E-1), retkeily- ja ulkoilualueita (VR), retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaista aluetta (VR-1), maantien aluetta (LT) sekä katualuetta.

Kaavamutoksessa kortteli- ja katualueet on pyritty järjestämään niin, että alueelle muodostuisi järkevä ja tarkoituksenmukainen kokonaisuus, ja että loma- ja matkailupalvelut aiheuttaisivat mahdollisimman vähän haittaa alueen poronhoidolle. Suurin osa kaava-alueesta on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR) sekä retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi (VR-1). Liikennejärjestelyissä on hyödynnetty olemassa olevaa maantieliittymää ja voimassa olevan yleiskaavan mukainen melualue on huomioitu kaavamutoksessa osoittamalla korttelin 12 asuntovaunualueen (RV) länsiraja sekä korttelin 13 henkilökunnan asuinrakennuksille varatun rakennusalan (ar 150) länsiraja riittävän etäälle maantien alueesta (120 metriä). Etäisyys on kutakuinkin sama, kuin kaava-alueen pohjoispuolella voimassa olevassa ranta-asemakaavassa (2019) osoitettu vähimmäisetäisyys maantien alueen sekä RM-korttelialueen välillä.

Luontoselvityksen mukaiset metsälakikohteet on huomioitu VR- ja VR-1-alueilla luo-merkinnöillä sekä asianmukaisilla kaavamääräyksillä ja VR-alueelle on osoitettu tarpeelliset ulkoilureitit sekä ajoyhteydet kaava-alueen eteläosan loma-asuntoalueelle sekä itäosan saunan rakennusosalalle. Kaava-alueen itäpuolella sijaitseva Äkäsjoki Natura 2000-verkoston kuuluvana alueena on huomioitu kaavan yleisissä määräyksissä: Natura-alueen arvot on huomioitava kaava-alueen kaikessa uudisrakentamisessa (talonrakentaminen ja maa- ja vesirakentaminen).

Kaavassa on annettu lisäksi tarvittavia määräyksiä liittyen mm. kaava-alueen ja rakennuspaikkojen rakentamiseen, rakentamisen sopeuttamisesta ympäristöön, alueen piha- ja ulkovalaistukseen, maaperän radoniin, hulevesiin sekä poronhoitolain takaamaan porojen vapaaseen laidunnusoikeuteen poronhoitoalueella.

Mitoitus

Kaava-alueen pinta-ala on yhteensä noin 49,5 hehtaaria. Asemakaavamuutosalueen pinta-ala on yhteensä 28,8 ha ja uutta asemakaava-aluetta osoitetaan yhteensä 20,7 ha.

Loma-aluetta, jolle saa rakentaa loman- ja vapaa-ajanviettoa palvelevia rakennuksia on osoitettu noin 0,8 ha, matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta noin 4,0 ha, loma-asuntojen korttelialuetta noin 1,2 ha, asuntovaunualuetta noin 1,1 ha, autopaikkojen korttelialuetta noin 0,8 ha, urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta noin 0,7 retkeily- ja ulkoilualuetta noin 38,0 ha, maantien aluetta noin 2,1 ha ja katualuetta noin 0,8.

Kerrosala

Loma-alueelle on osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 350 k-², matkailua palvelevien rakennusten korttelialueelle yhteensä 1950 k-m², loma-asuntojen korttelialueelle yhteensä 1000 k-m², asuntovaunualueelle yhteensä 250 k-m², urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueelle yhteensä 1000 k-m² ja retkeily- ja ulkoilualueelle yhteensä 160 k-m².

Kaava-alueelle on osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 4710 k-m².

Kaavamuutoksessa suunnittelualueelle osoitettu kokonaisrakennusoikeus kasvaa 200 k-m² voimassa olevaan ranta-asemakaavaan verrattuna.

Kaava-alueen yksityiskohtaisempi mitoitus on esitetty asemakaavan seurantalomakkeella (liite 1, lisätään kaavan hyväksymisen jälkeen).

Palvelut

Lähimmät palvelut sijaitsevat Kolarin kunnan Äkäslompolossa noin 3-4 km kaava-alueesta etelään ja Muonion kuntakeskuksessa kaava-alueelta noin 54 km luoteeseen.

Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Noudattamalla asemakaavassa rakentamisesta annettuja määräyksiä alueen toteutus ei vaaranna luonto-, maisema- tai kulttuuriarvoja. Kaavassa on tarkoituksenmukaisin aluevarauksin, merkinnöin ja määräyksin pyritty vähentämään rakentamisesta johtuvia vaikutuksia sekä turvattu terveellisen ja turvallisen ympäristön muodostuminen.

4.2. Aluevaraukset

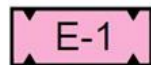
Kaavamerkinnät ovat ympäristöministeriön voimassa olevien ohjeiden mukaisia.

Korttelialueet

Täydennetty 29.5.2023:

Suunnittelualueelle on osoitettu loma-alueita, jolle saa rakentaa loman- ja vapaa-ajanviettoa palvelevia rakennuksia (R-1), matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta (RM-1, RM-2), lomamasuntojen korttelialuetta (RA), asuntovaunualuetta (RV, RV-1), autopaikkojen korttelialuetta (LPA), urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (E-1), retkeily- ja ulkoilualueita (VR), retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaista aluetta (VR-1), maantien aluetta (LT) sekä katualuetta.

Kortteli 11 (rakennuspaikka 1)

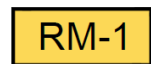
Urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.
Alueelle saa rakentaa liikuntahallin.

Kortteli 11 (rakennuspaikka 2)

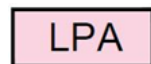
Asuntovaunualue.
Alueelle saa rakentaa toimintaa varten tarpeellisia huoltorakennuksia, joiden kerrosala on yhteensä enintään 250 k-m².

Kortteli 11 (rakennuspaikka 3)

Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue.
Rakennuspaikalle saa sijoittaa enintään 18 vapaa-ajan asuinrakennusta rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeuteen sisältyen. Yksittäisen lomarakennuksen kerrosala saa olla enintään 80 k-m².

Kortteli 12 (rakennuspaikka 1)

Autopaikkojen korttelialue.

Kortteli 12 (rakennuspaikka 2)

Asuntovaunualue.

Kortteli 12 (rakennuspaikka 3)

Loma-alue, jolle saa rakentaa loman- ja vapaa-ajanviettoa palvelevia rakennuksia.

Kortteli 13

Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue.

Rakennuspaikalle saa sijoittaa enintään 12 vapaa-ajan asuinrakennusta rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeuteen sisältyen. Yksittäisen lomarakennuksen kerrosala saa olla enintään 80 k-m².

Kortteli 14

Loma-asuntojen korttelialue.

Rakennuspaikalle saa rakentaa vapaa-ajan asuinrakennuksen (kerrosala enintään 180 neliometriä), saunarakennuksen (kerrosala enintään 20 k-m²) sekä talourakennuksia (kerrosala yhteensä enintään 50 k-m²).

Virkistysalueet

Retkeily- ja ulkoilualue.

Alueelle on osoitettu rantasaunarakennuksen rakennusala (sa), ulkoilureittejä sekä alueen osia (luo), joilla sijaitsee luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (metsälaki 10 §).

Retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltainen alue.

Alueen käytössä on huomioitava sen tärkeys erityisenä poronhoitoalueena.

Alueelle on osoitettu alueen osia (luo), joilla sijaitsee luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (metsälaki 10 §).

Liikennealueet

Maantien alue.

Maantien aluetta osoitetaan Äkäslompolontielle (seututie 940).

Kadut

Asemakaavan muutoksessa ja laajennuksessa osoitetaan uusi katu Kukastie.

Asemakaavan muutoksessa ja laajennuksessa on annettu määräyksiä koskien mm. rakennusoikeutta, kerroslukua ja rakentamattomia tontin osia.

Asemakaavan muutoksen ja laajennuksen kaavamääräyksellä kaava-alueen katujen ja muiden yleisten alueiden toteuttamis- ja kunnossapitovastuu on siirrettymaanomistajalla tai -haltijalla.

4.3. Asemakaavan vaikutukset

Vaikutukset valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Asemakaavan muutoksessa ja laajennuksessa on loma- ja matkailualueiden lisäksi huomioitu virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyys sekä viheralueverkoston jatkuvuus osoittamalla suurin osa kaava-alueesta retkeily- ja ulkoilukäyttöön. Kaava-alueella sijaitsevat erityiset ja merkittävät luontoarvot. Kaavamuuotos myös osaltaan edistää luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä, kun kaavamuuotuksessa luontoselvityksen mukaiset merkittävät luontoarvot on huomioitu luo-merkinnöillä ja asianmukaisilla kaavamääräyksillä. Kaavamuuotos toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

Vaikutukset maakuntakaavaan

Suunnittelualue on Tunturi-Lapin maakuntakaavassa osoitettu matkailupalveluiden alueeksi sekä matkailun vetovoima-alueeksi, matkailun ja virkistuksen kehittämisen kohdealueeksi sekä erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetuksi alueeksi. Käsillä olevassa kaavamuuotuksessa on pyritty tarkoituksenmukaisella tavalla yhdistämään loma- ja matkailupalveluiden kehittäminen sekä alueen poronhoitoon liittyvät maankäytön tarpeet siten, että kaava-alueen pohjoisosaan on osoitettu laajahko retkeily-, ulkoilu ja poronhoitovaltainen alue, joka mahdollistaa porojen liikkumisen laitumien välillä sekä Äkäsjoen ylitse. Kaava-alueen toimintojen suunnittelussa on huomioitu myös kaava-alueen pohjoispuolella voimassa olevan ranta-asemakaavan mukainen rakentaminen sekä olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntäminen. Kaavamuuotos toteuttaa voimassa olevan maakuntakaavan tavoitteita.

Yleiskaavallinen tarkastelu

Suunnittelualueella on voimassa kunnanvaltuuston 10.6.2003 § 34 hyväksymä oikeusvaikutteinen Ylläksen osayleiskaava, jossa suunnittelualue on osoitettu matkailupalvelujen ja loma-asuntojen alueeksi (RM), loma-asuntoalueeksi (RA-1), maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) sekä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Käsillä olevassa kaavamuuotuksessa suunnittelualueelle on osoitettu korttelialueita pääosin loma- ja matkailupalveluiden käyttöön tarvittavine parkkipaikka- ja asuntovaunualueineen. Kaavamuuotuksessa on huomioitu riittävät yleiseen virkistykseen soveltuvat alueet (retkeily- ja ulkoilualue) sekä luontoselvityksen mukaiset merkittävät luontokohteet (luo). Kaavamuuotok-

nessa on pyritty huomioimaan alueen merkitys poronhoidon kannalta osoittamalla kaava-alueen pohjoisosa retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi (VR-1). Asemakaavan muutos ja laajennus toteuttaa alueella voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan tavoitteita.

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestörakenne ja -kehitys alueella

Kaavamuutoksella arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia alueen väestörakenteeseen ja väestönkehitykseen. Kaavamuutoksen ja laajennuksen myötä alueelle on odotettavissa lisää matkailijoita sekä loma-asukkaita, jotka hyödyttävät myös alueen palveluntarjoajia.

Yhdyskuntarakenne

Kaavamuutos tukeutuu olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen sijoittuen vain 3-4 km Kolarin kunnan puolella sijaitsevasta Äkäslompolon asutuskeskittymästä pohjoiseen. Kaavamuutoksessa osoitetaan rakennusoikeus yhteensä 30 uudelle loma-asunnolle sekä 4 uutta vapaa-ajan asuinrakennuksen rakennuspaikkaa, asuntovaunualuetta, loma-aluetta sekä urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta, jotka sijoittuvat väljästi lähes 50 hehtaarin kokoiselle kaava-alueelle. Suurin osa kaavamuutos- ja laajennusalueesta on osoitettu kuitenkin ulkoiluun ja retkeilyyn. Kaavamuutoksessa on pyritty ohjaamaan alueen asutusta kestävällä ja tasapainoisella tavalla ja rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu virkistysalueiden ja ympäröivän luonnon riittävyys, alueen viihtyvyys sekä järkevät ajoyhteydet rakennuspaikoille.

Yhdyskuntatalous

Kaavamuutoksella on toteutuessaan pääosin positiivisia vaikutuksia alueen yhdyskuntatalouteen. Alueen loma-asujat tuovat kunnalle verotuloja sekä käyttävät alueen palveluja.

Taajamakuva

Kaavamuutoksella ja laajennuksella arvioidaan olevan jonkin verran vaikutuksia alueen taajamakuvaan, kun ennestään rakentamattomalle alueelle tulee rakennettavaksi loma- ja matkailurakennuksia. Korttelin 12 asuntovaunualueen (RV) länsiraja sekä korttelin 13 henkilökunnan asuinrakennuksille varatun rakennusalan (ar 150) länsiraja on sijoitettu meluhaittojen minimoimiseksi riittävän etäälle maantien alueesta (120 metriä), jolloin korttelialueiden ja

maantien väliselle alueelle jää entistä enemmän suojaavaa puustoa. Etäisyys on kutakuinkin sama, kuin kaava-alueen pohjoispuolella voimassa olevassa ranta-asemakaavassa (2019) osoitettu vähimmäisetäisyys maantien alueen sekä RM-korttelialueen välillä. Korttelialueiden ulkopuolella kaava-alueen pohjoisosa on osoitettu retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi (VR-1) ja kaava-alueen eteläosa retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR). Lisäksi kaava-alueella on huomioitu arvokkaat luontoalueet ja kaavassa on annettu tarpeellisia määräyksiä liittyen mm. kaava-alueen ja rakennuspaikkojen rakentamiseen, rakentamisen sopeuttamisesta ympäristöön sekä alueen piha- ja ulkovalaistukseen. Asemakaava-alueella on voimassa MRL 128 §: mukainen toimenpiderajoitus.

Palvelut ja työpaikat

Asemakaavan muutos ja laajennus tukeutuu noin 3-4 kilometrin päässä sijaitseviin Äkäslompolon palveluihin sekä 54 kilometrin päässä sijaitseviin Muonion kuntakeskuksen palveluihin.

Liikenne ja liikenneturvallisuus

Kaavamuutoksen ja laajennuksen arvioidaan vähäisesti kasvattavan tieliikennettä kaava-alueella. Kaavamuutoksessa on tarkoituksemukaisella tavalla järjestetty korttelien sisäinen liikennöinti sekä ohjeelliset ajoyhteydet. Kaavamuutoksessa osoitetaan uutta katualuetta Kukastie sekä maantien aluetta (LT) Äkäslompolontielle. Kaavamuutoksessa on huomioitu maantien alueen liittymän turvallisuus osoittamalla liittymään näkemäalueet. Korttelin 12 asuntovaunualueen (RV) länsiraja sekä korttelin 13 henkilökunnan asuinrakennuksille varatun rakennusalan (ar 150) länsiraja on sijoitettu meluhaittojen minimoimiseksi riittävän etäälle maantien alueesta (120 metriä), jolloin korttelialueiden ja maantien väliselle alueelle jää entistä enemmän suojaavaa puustoa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Asemakaavan muutoksella ja laajennuksella ei ole vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön. Suunnittelualueelta ei ole tiedossa kiinteitä muinaismuistoja.

Tekninen huolto

Kaava-alueella vesi- ja jätehuolto järjestetään keskitetysti. Hulevesien osalta kaavassa määrätään, että rakennuspaikkojen hulevedet tulee pyrkiä imeyttämään rakennuspaikan rakentamattomille alueille. Rakennusluvan yhteydessä tulee esittää rakennuspaikkaa koskeva hulevesisuunnitelma.

Sosiaalinen ympäristö ja virkistys

Asemakaavamuutoksessa ja laajennuksessa on osoitettu kortteli-alueita matkailuun, urheiluun ja loma- ja vapaa-ajan asumiseen. Kaavamuutoksessa korttelialueet ja ajoyhteydet on järjestetty tarkoituksenmukaisella tavalla ja suurin osa kaava-alueesta on osoitettu retkeilyyn ja ulkoiluun. Suunnittelualueella voimassa olevan yleiskaavan mukainen melualue on huomioitu osoittamalla korttelin 12 asuntovaunualueen (RV) länsiraja sekä korttelin 13 henkilökunnan asuinrakennuksille varatun rakennusalan (ar 150) länsiraja riittävän etäälle maantien alueesta (120 metriä) eikä maantien liikenteen arvioida aiheuttavan sellaista merkittävää meluhaittaa, että kaavamuutoksessa olisi annettava erillisiä määräyksiä liittyen liikennemeluun alueella. Kaavamuutoksella arvioidaan olevan pääosin positiivisia vaikutuksia sosiaaliseen ympäristöön ja virkistykseen.

Vaikutukset luontoon, luonnonympäristöön ja maisemaan

Täydennetty 29.5.2023:

Luontoselvityksen (liite 4) laatijalta FM (biologi) Turukka Korvenpäältä (Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy) on tiedusteltu kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen kaavaehdotuksesta saadun palautteen tiimoilta kaavamuutoksen vaikutuksista kaava-alueen lähiympäristössä mahdollisesti esiintyviin direktiivilajeihin (IV) saukkoon, euroopanmajavaan ja lepakoihin. Lisäksi tiedusteltiin yleisesti mm. alueella esiintyvistä nisäkkäistä.

Luonnonolot ja maisema

Kaavamuutoksella ja laajennuksella arvioidaan olevan jonkin verran vaikutuksia alueen luonnonoloihin ja maisemaan, kun ennestään rakentamattomalle alueelle osoitetaan verrattain runsaasti loma- ja vapaa-ajan asumista. Kaava-alueelta ei ole tiedossa kuitenkaan sellaisia maisema-arvoja, jotka tulisi ottaa erityisesti huomioon kaavoituksessa. Rakentamisen sopeuttamisesta ympäristöön ja maisemaan on lisäksi ohjattu kaavamääräyksiin.

Alueelta laaditun luontoselvityksen mukaan kaava-alueella sijaitsee useita metsälain 10 §:n tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Selvityksen maankäyttösuositusten mukaan metsälakikohteet tulee jättää luonnontilaan. Äkäsjoen rannalla olevalle pienelle mäelle rakennettaessa tulee huolehtia siitä, ettei veden virtaus mäen länsipuolisen lehdon kautta häiriinny. Rantaan vievän polun tulisi myös olla mahdollisimman kapea. Äkäsloppolontien itäpuolen vanhaan männikköön rakennettaessa tulisi selvityksen

mukaan pyrkiä säilyttämään mahdollisimman paljon alkuperäistä puustoa mukaan lukien kuolleet pystypuut ja maassa makaavat lahopuut. Kaavamuutoksessa on huomioitu alueen luontoarvot osoittamalla luontoselvityksen mukaiset arvokkaat luontokohteet rakentamisen ulkopuolelle retkeily- ja ulkoilualueille luo-1 – luo-5 merkinnöillä sekä kaavamääräyksellä ”Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueella on lehtolaikku/metsäluhta/lehto/lähdeletto/vähäpuustoinen suo (metsälaki 10 §). Alueella ei saa suorittaa sen luonnontilaa muuttavia toimenpiteitä.”

Kaavamuutoksessa pääosa Äkäsjokivarresta jää rakentamisen ulkopuolelle. Luontoselvityksen laadintahetkellä kaava-alueella joen rannoilla ei havaittu majavan patoja tai kekopesiä. Toisaalta euroopanmajava, joita Lapin majavat ainakin pääosin ovat, eivät välttämättä rakenna kekopesiä lainkaan, vaan tekevät pesänsä rantapenkkaan. Myöskään rantapenkassa ei havaittu pesiä. Alueella ei havaittu patoja, eikä niitä varmasti ole aivan kaava-alueen lähelläkään, sillä vedenpinta ei näyttänyt siltä, että sitä olisi mikään normaalista tasosta nostanut. On epätodennäköistä, että majava rakentaa pesää Metsokoskeen, joka on hyvin kivikkoisen ja matala, sillä paremmalta vaikuttavia paikkoja on pohjoisempana, jossa vesi on syvempää. Kaava-alueen pohjoisosaan kaavamuutoksesta tuskin aiheutuu merkittävästi lisää liikkumista, koska jokiranta on laajalti tulviva ja erittäin vaikeakulkuinen. Olemassa olevat mökit/vapaa-ajan asunnot kaava-alueen eteläpuolella aiheuttanevat sen, ettei majava tee pesiä Metsokosken eteläosaan tai Metsosuvantoon. Näin ollen ei ole todennäköistä, että kaavamuutoksessa osoitetun saunarakennuksen rakennusalan (sa) kohdalla tai lähistöllä joessa olisi majavan lain tarkoittamaa lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Majavan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi on julkaisussa Suomen ympäristö 1/2017 sivulla 33 määritelty nimenomaan pesä eikä lisääntymis- ja levähdyspaikka direktiivilajien kohdalla tarkoita kaikkia paikkoja, joissa eläin liikkuu. Sinänsä majavia voi varmasti liikkua koko joen mitalla varsinkin silloin kun mökeillä on hiljaisempaa. Joka tapauksessa kaava-alueella jokivarteen jää paljon sopivan rauhallista rantaa majavan pesintään ja ruokailuun.

Saukolle tärkeitä ovat talvella sulana pysyvät paikat eli kosket. Lajina saukko ei ole mitenkään ihmisarka. Kaava-alueen itäpuolella sijaitsevaan Metsokoskeen jää riittävästi sellaista koskiosuutta, johon suunnitellun saunan rannalta ei ole suoraa näköyhteyttä (n. runsaat 100 m), ja joka on saukolle riittävän rauhallinen silloinkin, kun sauna on käytössä. Öisin saukot varmasti uskaltavat liikkua koko koskiosuudella ja muuttunevat aikaa myöten rohkeammiksi.

Tilannetta voidaan parantaa sillä, ettei rantapuustoa hakata saunan kohdallakaan, vaan koko välitön rantavyöhyke säilytetään puustoisena. Kaavan toteutumisen jälkeen saukko pystyy saalistamaan koskella talvisin silloinkin, kun sauna on käytössä, koska riittävän rauhallista koskiosuutta jää vähintään runsaat 100 m. Saunan lähelle tulemista saukko voi toki ainakin aluksi välttää, jos siellä on liikettä. Koskea parempia pesäpaikkoja on puolestaan runsaasti koskesta pohjoiseen olevilla jokirannoilla. Saunarakennuksen sijoittaminen kaava-alueen eteläosaan nykyisten mökkien läheisyyteen aiheuttaa vähemmän häiriötä verrattuna siihen, että sauna rakennettaisiin pohjoisemmaksi kaava-alueella. Pohjoisempina rannan vaikeakulkuisuus suojaa tehokkaasti jokivarren eläimistöä häiriöltä ja lisäksi jokiranta on puustoinen ja pensaikkoinen eli joelle ei näy esimerkiksi nykyisin käytössä olevilta poluilta.

Luontoselvityksen mukaan selvitysalueen harvat mäntymetsät sopivat hyvin pohjanlepakon saalistusalueeksi, mutta selvitysalueella ei kuitenkaan ole tavanomaista suurempaa merkitystä pohjanlepakkoille eikä pohjanlepakoiden esiintymiseen perustuvia maankäyttösuosituksia ole tarpeen esittää. Lepakoiden kannalta olennaista on se, että maisemarakenne säilyy riittävän samanlaisena. Kaavamuutoksessa alkuperäistä puustoa pyritään säilyttämään mahdollisimman paljon ja kaavan yleisissä määräyksissä määrätään mm. rakennuspaikan rakentamattomien osien säilyttämisestä luonnontilaisina sekä rakentamisesta siten, että mahdollisimman vähän kaadetaan puustoa. Puuston säilyttämisestä on hyötyä myös alueen lepakoille. Jokirannat tulva-alueineen ovat usein saalistusympäristönä lepakoille tärkeitä, koska siellä kuoriutuu runsaasti saalishyönteisiä, ja toisaalta jokiuoma on hyvä lentoreitti, mihin käsillä oleva kaavamuutos ei aiheuta muutosta. Yleisesti ottaen pohjanlepakko (joka on kaava-alueella ainoa lepakkolaji) viihtyy asutuksenkin tuntumassa eikä loma-asuntotyyppinen rakentaminen siten mitenkään automaattisesti vaikuta lepakoihin. Merkittävin vaikutus voisi olla keinovalon lisääntyminen, mutta toisaalta pohjanlepakot voivat saalistaa katuvalojenkin lähellä, koska valot keräävät hyönteisiä. Lisäksi rakennuksiin voi syntyä päiväpiiloiksi sopivia paikkoja, joita alueella on nykyisin vähän. Lepakoiden oloja voi myös parantaa asettamalla niille lepakonpönttöjä. Kaavan yleisissä määräyksissä keinovalosta määrätään, että alueen piha-, katu- ja ulkovalaistus on suunnattava alaspäin maata kohden siten, että taivaalle suuntautuvaa hajavaloa muodostuu mahdollisimman vähän.

Suurpedot eivät asetu pysyvämmiin näin lähelle olemassa olevia mökkejä, kun vieressä on esimerkiksi laaja kansallispuisto. Varmasti niitä voi joskus alueen läpi liikkua, mutta esim. karhu ei asetu

talvipesään näin lähelle mökkejä tai suurpedot eivät siellä lisäänty, kun tarjolla on runsaasti paljon rauhallisempiakin alueita. Päin vastoin suurpetojen kannalta on yleisesti katsoen eduksi, että jos Lappiin rakennetaan lisää, se tehdään jo olemassa olevien taajamien liepeille.

Kaava-alueen pohjoisosa korttelialueiden ulkopuolella on osoitettu retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi (VR-1), jossa kaavamääräyksen mukaan alueen käytössä on huomioitava sen tärkeys erityisenä poronhoitoalueena. Kaava-alueen eteläosa korttelialueiden ulkopuolella on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR). Kaavan yleisissä määräyksissä määrätään, että asemakaava-alueelle rakennettaessa on huomioitava poronhoitolain takaama porojen vapaa laidunnusoikeus. Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella olevaa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Rakennuspaikkoja ei pääsääntöisesti saa aidata porojen vapaan laidunoikeuden turvaamiseksi.

Pohjavedet ja pienilmasto

Alue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta. Murtoveden pohjavesialue sijaitsee aivan kaava-alueen etelärajan tuntumassa. Kaavamuutoksella ei kuitenkaan arvioida olevan vaikutuksia alueen pohjaveen tai oleellista vaikutusta pienilmastoon.

Maa- ja kallioperä

Alueen rakennettavuus on hyvä.

Kaava-alue sijaitsee alueella, jossa radonpitoisuuden vuosikeskiarvo on Säteilyturvakeskuksen (STUK) mittausten (1990-2020) mukaan 129,00-182,00 Bq/m³. Kaavan yleisissä määräyksissä määrätään, että asuinrakennusten rakentaminen on toteutettava siten, että tiiviin ja talon ulkopuolelle tuuletettavan alapohjarakenteen sekä tiiviiden maanvastaisten seinärakenteiden avulla estetään radonkaasun tunkeutuminen maakerroksista huoneilmaan niin, että radonpitoisuus ei ylittäisi arvoa 200 Bq/m³.

Vaikutukset Natura 2000-alueeseen

Täydennetty 29.5.2023:

Äkäsjoen vesialue suunnittelun välittömässä läheisyydessä on osa Natura 2000 -verkostoa (Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalue SAC FI1301912). Alueen kokonaispinta-ala on 32 000 hehtaaria. Luonnonsuojelulain (20.12.1996/1096) 10. luvun 64 § määrätään, että Natura 2000-verkoston kuuluvan alueen suojelun perusteena

olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Luonnonsuojelulain (20.12.1996/1096) 10. luvun 65 § määrätään, että jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Tiivistelmässä Natura 2000 -alueen suojeluperusteista (Valtioneuvoston päätös 2018 tietojen tarkistamisesta ja verkoston täydentämisestä) Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalueen (alueen tunnus FI1301912) suojelutavoitteen määrittelyssä todetaan, että kaikki tietolomakkeella kohdissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyypit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyyppisiä ja populaation merkittävyyden osalta luokkaan D luokiteltuja lajeja) kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa. Lisäksi alueen suojelussa painotetaan muun muassa seuraavia asioita:

- Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys
- Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla

Asemakaavan muutoksella ja laajennuksella ei arvioida toteutessaan olevan sellaisia Natura 2000 -alueen luonnonarvoja vähentäviä vaikutuksia, jotka edellyttäisivät erillistä luonnonsuojelulain (20.12.1996/1096) 65 §:n mukaista Natura-vaikutusten arviointia. Natura-alue sijaitsee suurimmaksi osin varsinaisen kaava-alueen ulkopuolella ja kaava-alueella rantoja koskevat toimenpiteet edellyttävät vesilain mukaista toimenpidelupaa. Kaavan yleisissä määräyksissä määrätään, että Natura-alueen arvot on huomioitava kaava-alueen kaikessa uudisrakentamisessa (talonrakentaminen ja maa- ja vesirakentaminen). Toimenpiteestä vastaavalla on luonnonsuojelulain (20.12.1996/1096) 65 b §:n nojalla velvollisuus ilmoittaa ELY-keskukselle, jos toimenpiteestä saattaa aiheutua Natura 2000-verkostoon kuuluvan alueen suojeluperusteena olevien luonnonarvojen merkittävä heikentäminen.

Asemakaavan muut vaikutukset

Kaavamuuotoksella ei ole olennaisia vaikutuksia terveyteen tai turvallisuuteen, eri väestöryhmiin, sosiaalisiin oloihin tai kuntatalouteen.

Vaikutukset poronhoitoon

Kaavamuuotoksella arvioidaan olevan merkitystä alueen poronhoitolle. Alue on hyvää kangasmaata, missä on runsaasti porojen tärkeintä syysravintoa sieniä, sekä talviravintoa eli jäkäliä ja varpuja. Suunnittelualueen lähiympäristössä Äkäsjoessa sijaitsee lisäksi Metsokosken ylityspaikka. Kaava-alue sijoittuu kuitenkin olemassa olevan rakentamisen yhteyteen ja kaava-alueella asemakaavoitusta ohjaa voimassa oleva ja oikeusvaikutteinen vuoden 2003 Ylläksen osayleiskaava, jossa kaava-alue on osoitettu pääosin lomaa-asumiseen sekä majoitus- ja matkailupalvelujen rakentamiseen. Kaava-alueen pohjoispuolella on rakennettuna voimassa olevan ranta-asemakaavan mukainen matkailualue mökkeineen ja ranta-saunoineen (Arctic Skylight Lodge) ja kaava-alueen eteläpuolella asemakaavoittamattomalla alueella Äkäsjoen länsirannalla sijaitsee omarantaisia ja rakennettuja vapaa-ajan rakennuspaikkoja. Kaava-alueella osin voimassa olevassa vuoden 1994 ranta-asemakaavassa on kaava-alueelle osoitettu rakennusoikeutta matkailu- ja lomarakentamiseen yhteensä 4510 k-m². Käsillä olevalla asemakaava-alueella korttelialueiden ja rakentamisen sijoittaminen on osoitettu alueella voimassa oleva kaavoitustilanne, olemassa oleva yhdyskuntarakenne sekä Äkäslopplon kylän ja Ylläksen matkailukeskuksen palvelut huomioiden.

Asemakaavan muutoksessa lähes koko Äkäsjoen ranta-alue kaava-alueella on osoitettu rakentamisen ulkopuolelle, lukuun ottamatta rantasaunan rakennusalaan ja kaava-alueen itäosaan Äkäsjoen ja korttelialueiden väliin on vähimmilläänkin osoitettu lähes 200 metriä retkeily- ja ulkoilualueita. Kaava-alueen pohjoisosaan on osoitettu lisäksi retkeily- ja ulkoilualueita, jossa alueen käytössä on huomioitava sen tärkeys erityisenä poronhoitoalueena. Kaavamuuotoksessa on pyritty huomioimaan poronhoidon järjestämisen edellytykset ja paliskunnan kanssa on neuvoteltu kahteen otteeseen kaavatyön aikana. Muutettavassa ranta-asemakaavassa itä-länsisuuntainen yhteys on sulkeutunut, kun taas käsillä olevassa asemakaavan muutoksessa ja laajennuksessa on pyritty osoittamaan kaavan mukainen rakentaminen siten, että kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsevassa ranta-asemakaavassa (2019) osoitettu rakentaminen sekä käsillä olevan kaavan mukainen rakentaminen

muodostaisivat tiiviin, järkevän ja tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Rakentaminen on toisin sanoen pyritty käsillä olevan kaavamuutoksen suunnittelussa sijoittamaan jo olemassa olevan rakentamisen yhteyteen, jotta porojen kuljettamiseen ja laiduntamiseen jäisi kaava-alueella mahdollisimman paljon rakentamatonta aluetta. Kaavan yleisten määräysten mukaan asemakaava-alueelle rakennettaessa on huomioitava poronhoitolain takaama porojen vapaa laidunnusoikeus. Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella olevaa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Rakennuspaikkoja ei pääsääntöisesti saa aidata porojen vapaan laidunoikeuden turvaamiseksi.

4.4. Ympäristön häiriötekijät

Alueella tai sen lähellä ei ole häiriöitä aiheuttavia toimintoja.

4.5. Nimistö

Kukastie vahvistuu katualueen nimenä asemakaavan muutoksessa ja laajennuksessa.

5. Asemakaavan toteutus

5.1. Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Asemakaavan muutoksen ja laajennuksen yhteydessä ei ole laadittu erityisiä toteutusta ohjaavia suunnitelmia. Asemakaavan toteutumista ohjaa kaavakartan lisäksi tämä kaavaselostus.

5.2. Toteuttaminen ja ajoitus

Alueen toteuttaminen voidaan käynnistää, kun asemakaava on tullut kuulutuksella voimaan.

Rakennuspaikkojen suunnittelussa pitää varmistaa, että mahdollisissa onnettomuustilanteissa pelastusajoneuvoilla on vapaa pääsy onnettomuuskohteeseen.

5.3. Toteutuksen seuranta

Alueen toteutuksen seurannasta ja valvonnasta vastaa Muonion kunta.

Turussa ~~11.10.2022~~ 29.5.2023

Nosto Consulting Oy

Pasi Lappalainen
dipl.ins.